

Vogelreis door Noordoost-Engeland en Zuidoost-Schotland

Wim Smeets

Omdat ik al vele malen als reisleader met een groep naar Schotland ben geweest, kwam ik ook regelmatig door Noordoost-Engeland. De reisorganisatie waarmee ik destijds samenwerkte was inmiddels overgenomen door de Stichting Natuur Projecten (SNP) uit Nijmegen. Begin juni 2011 maakte ik de reis voor het eerst als reisleader met deze organisatie. Deze reis was bedoeld als proefreis en dat pakte goed uit.

**Het imposante Bamburgh Castle in Bamburgh (Northumb-
erland) dateert uit de twaalfde eeuw.**
Foto: Wim Smeets.

Algemene bevindingen tijdens onze reis

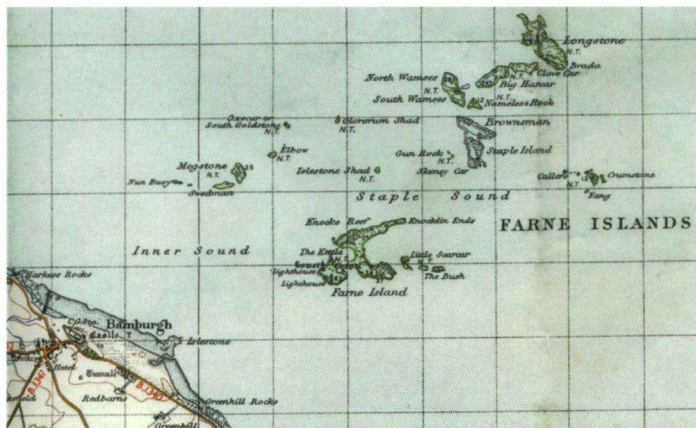
Elke ochtend maakte ik voor het ontbijt met een wisselend aantal deelnemers een wandeling van een uur in de buurt van het hotel. Na het ontbijt vertrokken we met een minibus voor een dagtocht. Meestal was dat omstreeks negen uur. In de regel waren we rond zes uur terug in het hotel. Daar bekeken we dagelijks – nog voor het diner – welke vogels die dag

waren waargenomen. Na het diner werd het programma voor de volgende dag doorgenomen.

Het weer was erg afwisselend. Bij het vertrek was het geheel bewolkt en er waren regenbuien. De eerste dag in Engeland was het fris, geheel bewolkt en winderig. De tweede en de derde dag zonnig en droog. De laatste twee dagen was het geheel bewolkt en de temperatuur zakte. De middagtemperatuur liep uiteen van 14° C tot 24° C. Tijdens de ochtendwandeling in Bamburg was de minimumtemperatuur 8° C.

De eerste dag

Omstreeks 13:00 uur vertrokken we met het hele gezelschap en alle bagage in de bus. Na een uur rijden met onderweg af en toe een bui, zijn wij op de parkeerplaats bij de Kennemerduinen. Hier maken wij een wandeling rondom het Kennemermeertje. In het riet veel kleine zangvogels zoals Paapje *Saxicola rubetra*, Nachtegaal *Luscinia megarhynchos* (verscheidene exemplaren), Blauwborst *Lus-*

Vanuit Bamburgh kan men varen in de richting van de Farne-eilanden, waartoe ook Staple Island behoort.
(bron: Wikipedia)

cinia sveccica, Fitis *Phylloscopus trochilus*, Grasmus *Sylvia communis* (enkele exemplaren), Kleine Karekiet *Acrocephalus scirpaceus*, Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*, Rietgors *Emberiza schoeniclus*. Het weer knapt op en de temperatuur loopt op naar 16° C. Op het water Wilde Eend *Anas platyrhynchos*, Bergeend *Tadorna tadorna*, Tafeleend *Aythya ferina*, Meerkoet *Fulica atra* en vliegend Kokmeeuw *Larus ridibundus*, Kleine Mantelmeeuw *Larus fuscus* en Zilvermeeuw *Larus argentatus*. In de lage struiken zit een enorme hoeveelheid Huismussen *Passer domesticus*. Omstreeks 15:45 uur rijden wij verder in de richting van de veerhaven, waar we nog een tijd moeten wachten. Aan boord is het behoorlijk druk maar het uitvaren gaat erg vlot, zodat wij bijna te laat buiten staan om naar de vogels te kijken. Veel bijzonders is er niet te zien. Voor de maaltijd wordt de lijst met waargenomen soorten opgesteld. Deze dag noteerden we in totaal 36 soorten vogels.

De tweede dag

Aan dek is het rond zeven uur in de morgen nog vrij rustig. Het is 12° C, half bewolkt, de wind is noordwest 3 Beaufort. Er zijn allerlei snel langsvliegende soorten zeevogels te zien, zoals: Jan-van-gent *Morus bassanus*, Noordse Stormvogel *Fulmarus glacialis*, Zilvermeeuw, Kokmeeuw, Grote Mantelmeeuw *Larus marinus* en Kleine Mantelmeeuw, Alk *Alca torda*, Zeekoet *Uria aalge* en Papegaaiduiker *Fratercula arctica grabae*.

Na het ontbijt gaan we weer naar buiten. De lucht is inmiddels dichtgetrokken, maar de wind is afgenomen. Het binnenvaren in de haven van Newcastle is weinig spectaculair. Toch zijn er verscheidene soorten (zee)vogels

Grijze Zeehonden liggend op de rotsen met hun jongen laten zich goed bewonderen wanneer de boot op korte afstand langs de rotsen vaart.
Foto: Wim Smeets.

Kulfaalscholvers met jongen.
Foto: Wim Smeets.

te zien. Even voor halftien in de ochtend (vanaf nu Engelse tijd) gaan we van boord, maar erg vlotten wil het nog niet op de kade vanwege de strenge controle van de bus, de paspoorten en identiteitsbewijzen. Het weer is intussen behoorlijk opgeknapt. Eenmaal op weg maken we een korte stop van ongeveer een kwartier bij het riviertje Coquet met hierbij Oeverzwaluw *Riparia riparia*, Putter *Carduelis carduelis*, Witte Kwikstaart *Motacilla alba* en Oeverloper *Actitis hypoleucos*. Wij doen inkopen voor de lunch in het centrum van Rothbury en vervolgen de weg langs de rivier tot voorbij Alwinton. 12:05 uur: Wij maken een stop voor onze lunch dichtbij de rivier. Het is er met 12° C fris en winderig. Daarna maken we nog een korte wandeling langs deze rivier in oostelijke richting: Vink *Fringilla coelebs*, Paapje, Barmsijs *Carduelis flammea*, Grote Gele Kwikstaart *Motacilla cinerea*, Graspieper *Anthus pratensis*. Op de terugweg bij de bus een mannetje en een vrouwtje Tapuit *Oenanthe oenanthe* en een Rouwkwikstaart *Motacilla alba yarrellii*. Om 14:30 uur stoppen we op een parkeerplaats bij de rivier Breamish, voor een wandeling van een uur. Hier een Waterspreeuw *Cinclus cinclus*. Langs de oeverwanden zitten nesten van Oeverzwaluwen. Ook nemen we Buizerd *Buteo buteo* en Torenvalk *Falco tinnunculus* waar. Daarna terug via Ingram naar Bambergh, waar het hotel voor de eerste overnachting is. Daar maken we de lijsten met soorten op. Vandaag zijn 32 nieuwe soorten vogels waargenomen, zodat het totaal op 68 komt.

Na het diner maken we nog een wandeling rondom het kasteel dat bekend is vanwege de opnamen van de tv-serie van Monty Python. Op het cricketveld voor het kasteel zit een groep van 48 Kneutjes *Carduelis cannabina*

Een kolonie Drieteenmeeuwen.
Foto: Wim Smeets.

te foerageren. Aan de achterkant van het kasteel vliegen tientallen Gierzwaluwen *Apus apus*. Hier hebben wij een prachtig gezicht op de Farne-eilanden bij mooi avondlicht. De zee is doodkalm en de zonsondergang is eveneens prachtig. Naast het kasteel een Sprinkhaanzanger *Locustella naevia* en heel wat Kneutjes.

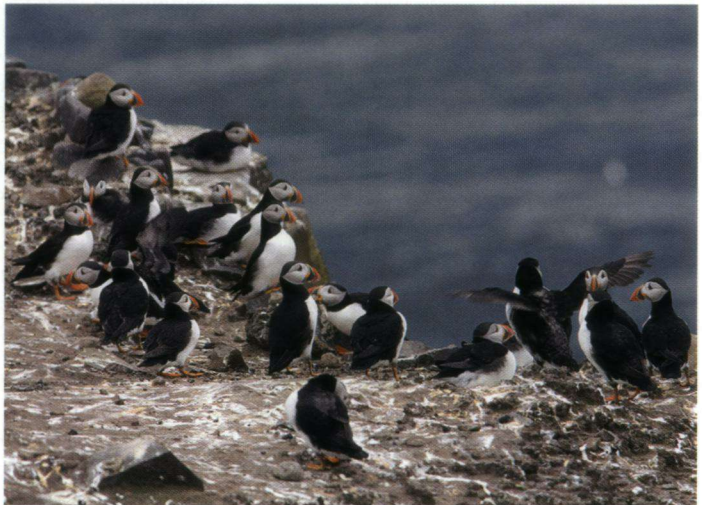
De derde dag

Om halfzeven is het is bijna onbewolkt en windstil. Wij maken met een klein groepje een wandeling rond het kasteel en over het strand. Ook nu weer Sprinkhaanzanger, Grasmus en Fitis.

Na het ontbijt krijgen wij te horen dat onze lunchpakketten gereed staan bij de receptie. 'Of wij niet vergeten deze mee te nemen.' Daarna vertrokken we met prachtig, bijna onbewolkt weer naar de haven, omdat we vandaag een boottocht willen gaan maken om

zeevogels te kunnen zien. Bij het kaartverkoopstalletje van Billy Shiel blijkt dat de reservering, die een week geleden is gedaan, effect heeft. Wij staan boven aan de lijst en kunnen al met de eerste boot van half tien mee. Het is maar goed dat wij geen lunchinkopen meer hoeven te doen.

Het kleine bootje zit stampvol met ongeveer vijftig gasten. De zee is bijzonder rustig. Er komt af en toe een klein beetje spatwater over ons heen. Wij varen eerst aan de buitenkant van de Farne-eilanden. Hier zijn mooi de zeevogels en Steenlopers *Arenaria interpres* op de rotsen te bekijken en de Grijs Zeehonden, die talrijk aanwezig zijn. Vele van deze gaan bij onze nadering te water, maar doordat wij vanochtend al met de eerste boot konden vertrekken, zien wij nog vele zeehonden op de rotskust liggen. Om halfelf gaan wij aan land op Staple Island. Hier zitten wij meteen tussen de Papegaaiduikers, Kuifaalscholvers *Phalacrocorax aristotelis*, Zeekoeten en Alken. De Papegaaiduikers vliegen af en aan met hun bekjes gevuld met kleine visjes (Zanddaaltjes) achtervolgd en aangevallen door Kokmeeuwen. De Kuifaalscholvers hebben donzige, donkergrijze jongen. De Zeekoeten staan rechtop tegen de rotsen en hebben ieder slechts één jong dat tegen hun buik aan staat. Na ruim twee uur op Staple Island te hebben vertoeft maken we met de boot een tochtje rond enkele andere eilanden. Om 13:30 uur gaan we aan land op Inner Farne. Dit eiland heeft enkele andere vogelsoorten. Direct worden wij op onze kop gezeten (en er in gebeten) door Noordse Sterns *Sterna para-*

Papegaaiduikers op Farne Island.
Foto: Wim Smeets.

Op Inner Farne werden wij belaagd door Noordse Sterns die er soms zelfs op het pad broedden.
Foto: Wim Smeets.

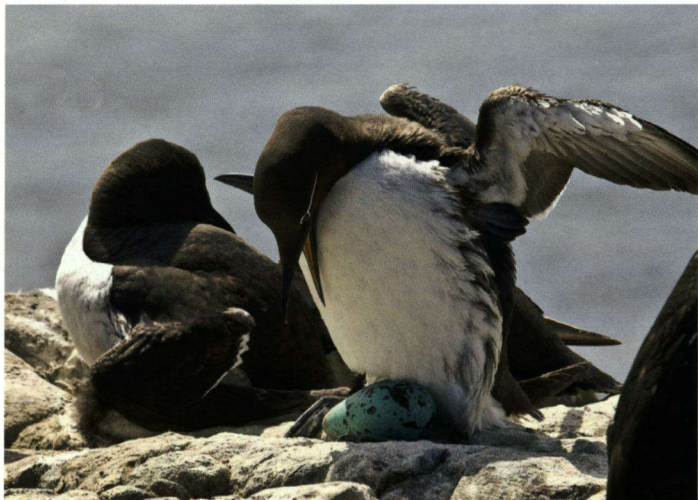

Op Inner Farne is ook een broedkolonie van Grote Sterns.
Foto: Wim Smeets.

disaea, die soms letterlijk op het pad broeden. Gelukkig kan iedereen een muts of capuchon opzetten, die ook bescherming biedt tegen de uitwerpselen van de sterns. Ook hier veel Papegaaiduikers, Alken, Zeekoeten en Kuifaalscholvers. Als extra soort op dit eiland een broedkolonie van Grote Sterns *Sterna sandvicensis* en op de kust een Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*. Ook hier weer rovende Kokmeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen. Het weer blijft prachtig en tamelijk warm, maar dat is voor mij haast een nadeel bij het rondsjouwen met mijn zware foto-uitrusting en het fotograferen. De terugtocht naar de vaste wal duurt vijfendertig minuten. Wij zijn om half vijf weer terug bij onze bus. Doordat het aan boord gaan wat chaotisch verliep, zaten wij bij de terugreis verdeeld over twee boten die met een tussenpoos van tien minuten aankwamen. Vandaag tien nieuwe soorten en totaal 78 soorten vogels op de reis tot nu toe.

De vierde dag

's Morgens vroeg is het windstil, onbewolkt en lekker weer. We gaan wandelen met vijf personen door een bos met veel Roodborsten *Erithacus rubecula*, Kneuen, Paapje, Matkop *Poecile montanus* en mannetje en vrouwtje Fazant *Phasianus colchicus*. Na het ontbijt vertrekken we vanuit ons hotel met de bus naar de plasjes vlak voor Sea-houses. Hier nemen we Bosrietzanger *Acrocephalus palustris*, Waterhoen *Gallinula chloropus*, Oeverzwaluwen, Meerkoet, Rietzanger, Knobbelzwaan *Cygnus olor*, Bergeend en Kuifeend *Aythya fuligula* waar. Na het bezoek aan de plasjes gaan we naar het noorden richting St. Abb's Head. Net voor Warren Mill stoppen wij bij het water om met de telescopen het wad af te speuren. Hier veel Bergeenden, Krakeend *Anas strepera* en Wintertaling *Anas crecca*. Als wij bij een spoorwegovergang stilstaan, zingt naast ons

Zeekoeten met ei op het nest.
Foto: Wim Smeets.

Ruïne van een kerk en een oude begraafplaats op Holy Island.

Foto: Wim Smeets.

een Kleine Karekiet. Daarna rijden wij verder richting Schotland. Na enige tijd passeren wij de grens. Daarna rijden we via Eyemouth en Coldingham naar St. Abb's. Hier komen wij om 11:00 uur aan.

Vanaf de parkeerplaats, waar ook het informatiecentrum van St. Abb's ligt, wandelen we tot voorbij de rots St. Abb's Head. Vanaf de rots is er een prachtig uitzicht op het havenplaatsje St. Abb's en de geur van de zeevogeluitwerpselen is er ook heel apart. Op de terugweg eindelijk mooi te zien een Geelgors *Emberiza citrinella*. Wij gebruiken onze lunch op de picknickbanken bij het infocentrum en vertrekken daarna naar het John Muir Country Park bij Dunbar. Aan het

einde van de parkeerplaats aldaar volgen wij het voetpad door de duinen naar het strand. Hier boven zee zien we wel wat vogels, maar verder is er maar weinig te zien.

In de loop van de middag vertrekken met de bus naar het Scottish Seabird Centre (SSC) in North Berwick. Het centrum van het stadje en het strand waren erg druk, omdat het de vorige dag Hemelvaartsdag was geweest en omdat het vandaag prachtig strandweer was. In het SSC wordt op moderne wijze informatie gegeven over zeevogels in het algemeen en het bekende vogeleiland Bass Rock in het bijzonder. Ook staan er op Bass Rock videocamera's die vanuit het SSC te bedienen zijn. Omstreeks 18:15 uur kwamen we weer aan bij het hotel. Totaal hadden we deze dag acht

Vanaf de rotsen van St. Abb's Head is er een prachtig uitzicht op het havenplaatsje St. Abb's.

Foto: Wim Smeets.

nieuwe soorten vogels waargenomen (totaal voor deze reis 86 soorten).

Vijfde dag

Op deze dag was het weer flink omgeslagen. Het was slechts 14° C, geheel bewolkt en er was veel wind. Wij gaan voor het ontbijt met een klein groepje in het busje naar de oeverzwaluwenkolonie in Seahouses. In die kolonie zitten ongeveer dertig nestgangen en er vliegen enkele Oeverzwaluwen in en uit. Op de terugweg zien wij boven de plasjes nog een groot aantal Oeverzwaluwen vliegen. Er moet dus ergens in de buurt nog een kolonie zijn. Verder zien we op de plasjes vier mannetjes Wintertaling.

Voor de laatste keer genieten we uitgebreid van een English Breakfast en maken we lunchpakketten klaar voor de rest van de dag. Wij vertrekken om negen uur vanuit ons hotel met alle bagage aan boord en stoppen later voor twintig minuten bij Lindisfarne Budle Bay. Daar zien we nu veel Wulpen *Numenius arquata* en een Aalscholver *Phalacrocorax carbo*.

Om tien uur zijn we bij Holy Island en gaan daar weer vogels kijken. Omdat het al een tijd laag water is kunnen wij tot 14:40 uur veilig terugrijden. Op het wad is maar weinig te zien. Daarom besluiten wij de duinen door te steken richting het strand. Daar zien we een tweetal Bontbekplevieren, maar verder ook hier weinig vogels. Wel wat voorbijvliegende koeten, Alken en Jan-van-genten. In de duinpannen enorme velden met paarskleurige orchideeën.

Om kwart over twaalf gaan we in het plaatsje Lindisfarne, de ruïne, de kerk en het kasteel bekijken. Ook nu is het weer vrij druk. Wij bezoeken het museum en de ruïne van de Priory. De verowering van de stenen van de ruïne van de Priory is prachtig te zien.

Wij vertrekken rond halftwee van Holy Island. De temperatuur is wat beter geworden, maar de bewolking is gebleven. Wij staan even na drie uur in de middag op de kade te wachten op de veerboot. Vandaag hebben we een tocht van circa 138 km gemaakt en in totaal hebben we 537 km in Engeland en Schotland afgelegd. Ook nu weer lang wachten alvorens aan boord te kunnen gaan. Vandaag

zijn nog drie nieuwe soorten waargenomen en het totaal komt daarmee op 89 soorten tijdens de reis. Als wij eindelijk aan boord zijn heeft men een storing zodat wij ruim veertig minuten te laat vertrekken.

De zesde dag

In mijn hut is het aan de warme kant en ik sta al vroeg aan dek om naar de vogels te kijken. Er is echter weinig tot niets te zien, ook al is het weer wat opgeknappt en wordt het minder koud. Daarna ga ik op het voordek kijken, achter glas, want het schip buist nogal. Tegen half acht gaan wij gezamenlijk aan het ontbijt. Wanneer wij later de boot afrijden begint het te regenen. Wij zijn rond halftwaalf (Nederlandse tijd) bij het Centraal Station van Utrecht. Onderweg hebben we af en toe een flinke bui gehad. Na een kort afscheid ga ik op weg naar huis en kom daar omstreeks 12:30 uur aan. In totaal deze hele reis 759 km gereden.

Op het bekende vogelrijke rotseiland Bass Rock zijn videocamera's geplaatst die vanuit het bezoekerscentrum SCC te bedienen zijn.

Foto: Wim Smeets.

■ W.G.G. Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG, Bunschoten, e-mail: smeets.foto@casema.nl, (<http://www.wims-meets.nl>).